

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 11Co/33/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3822202235
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Radičová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2024:3822202235.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Radičovej a členov senátu JUDr. Evy Vékonyovej a Mgr. Marka Anovčina, v právnej veci žalobcov: 1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, 2/ D. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, obaja právne zastúpení JUDr. Igorom Gažíkom, advokátom, so sídlom Bojnická cesta 7, Prievidza, IČO: 22 610 634, proti žalovanej: E. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, o ochranu súkromia a ochranu vlastníckeho práva, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Prievidza, č. k. 19C/22/2022 - 249 zo dňa 18. septembra 2023, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, týkajúcej sa výrokov I. a IV. až VII., zrušuje a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie vo výroku I. zaviazal žalovanú zdržať sa zásahov do súkromia a vlastníckeho práva žalobcov umiestnením okien na dome súpisné číslo XXX, zapísanom na liste vlastníctva č. XXX, k. ú. C., orientovaných smerom k pozemku C KN parcela č. XXX/X, zapísanom na liste vlastníctva č. XXX k. ú. C. s tým, že uvedené sa nevzťahuje na jedno neotvárateľné a nepriehľadné okno na prízemí domu súpisné číslo XXX, zapísaného na LV č. XXX, k. ú. C., a stav tomu nezodpovedajúci napraviť odstránením ostatných okien. Vo výroku II. súd prvej inštancie žalovanej uložil povinnosť odstrániť presah strešnej roviny rodinného domu súpisné číslo XXX, zapísaného na liste vlastníctva č. XXX, k. ú. C., vrátane odkvapových rúr zasahujúci do pozemku C KN parcela č. XXX/X, zapísaného na liste vlastníctva č. XXX, k. ú. C., nad 50 cm. V zostávajúcej časti súd prvej inštancie žalobu vo výroku III. zamietol. Vo výroku IV. súd prvej inštancie žiadnej zo sporových strán náhradu trov konania v časti ochrany súkromia nepriznal a výrokom VI. žalobcom 1/ a 2/ priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v časti ochrany vlastníckeho práva (negatívna žaloba) v rozsahu 100 %. Vo výroku VI. štátu priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcom 1/ a 2/ v rozsahu 50 % a vo výroku VII. štátu priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 50 %.

2. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že účastníci konania sú vlastníckymi susediacimi nehnuteľnosťami a žalovaná bez stavebného povolenia začala prestavbu rodinného domu. Medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že strecha rodinného domu žalovanej presahuje na pozemok žalobcov, a preto ju súd zaviazal odstrániť presah strešnej roviny rodinného domu číslo XXX (výrok II. rozsudku), keď žalovaná neuniesla dôkazné bremeno na svoje tvrdenie, že o predĺžení presahu strechy sa so žalobcami ústne dohodla, a teda bez právneho dôvodu zasiahla do vlastníckeho práva žalobcov. Ďalej bolo v konaní preukázané, že žalovaná na rodinnom dome umiestnila strešné okná bez súhlasu žalobcov, ktoré podľa názoru žalobcov zasahujú do ich súkromia a vlastníckych práv. Súd prvej inštancie v rozhodnutí citoval ustanovenia §§ 11, 13 ods. 1 a 123, 126, 127 ods. 1 Obč. zák., v zmysle ktorých posudzoval, či sa žalobcovia dôvodne domáhajú ochrany súkromia a odstránenia strešných okien. Poukázal na to, že o neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby nejde v prípadoch, kedy je zásah dovolený zákonom, a keď k zásahu došlo v rámci úradného konania a ak zásah nevybočil z rámca daného platnými predpismi. V danom prípade ide o susedské vzťahy, ktoré

sú upravené v § 127 ods. 1 Obč. zák., keď žalobcovia sa domáhajú ochrany súkromia, ktoré je narušené pohľadom a počúvaním. Za podstatné pri posudzovaní neoprávnenosti zásahu v danej veci súd prvej inštancie považoval to, že žalovaná nemala na umiestnenie okien na strešnej časti jej rodinného domu povolenie stavebného úradu a išlo o zásah do stavu, kedy sa na streche rodinného domu žalovanej od pozemku žalobcov nenachádzali žiadne okná. Žalovaná nepreukázala, že sa so žalobcami dohodla na umiestnení strešných okien s výhľadom do ich dvora, práve naopak, svedok F. G. potvrdil, že medzi partnerom žalovanej a žalobcom 1/ došlo na začiatku stavebných prác k dohode o tom, že okná na streche nebudú smerovať do dvora žalobcov. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaná zasiahla do súkromia žalobcov tým, že bez stavebného povolenia a v rozpore s dohodou umiestnila na streche svojho rodinného domu smerom k domu žalobcov 3 strešné okná bez toho, aby mala na tom oprávnený záujem. Postup žalovanej pri prestavbe rodinného domu vyhodnotil ako zneužitie jej vlastníckeho práva na úkor žalobcov. Žalobcovia preukázali, že žalovaná zasiahla do ich práv, bola narušená ich pohoda bývania a súkromia, pričom žalovaná nemala oprávnenie na uskutočnenie tohto zásahu, z jej strany došlo k ignorácii príslušných ustanovení stavebného zákona a stavebného úradu. Z uvedených dôvodov súd uložil žalovanej zdržať sa zásahov do súkromia a vlastníckeho práva žalobcov umiestnením okien na jej rodinnom dome, orientovaných smerom k pozemku žalobcov, pričom toto sa nevzťahuje na jedno okno umiestnené na prízemí domu, ohľadom ktorého bola preukázaná dohoda medzi priateľom žalovanej a žalobcom 1/. Pokiaľ žalobcovia sa domáhali zdržania zásahov do ich súkromia a vlastníckeho práva umiestnením otvorov na dome žalovanej, súd žalobu v tejto časti zamietol ako nedôvodnú, nakoľko z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že takéto otvory sa na dome žalovanej nenachádzajú. O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 a 2 v spojení s § 256 ods. 1 CSP, keď predmetom konania boli 2 samostatné nároky, a to nárok na zdržanie sa zásahov do súkromia a nárok na zdržanie sa zásahov do vlastníckeho práva, pričom osobitne rozhodoval o trovách konania podľa úspechu v konaní o každom nároku samostatne.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaná, a to proti I. výroku rozsudku, z dôvodov, že súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, nesprávne aplikoval ustanovenie § 127 Občianskeho zákonníka, keď podľa jej názoru nie je možné, aby umiestnenie strešných okien vyhodnotil ako narušenie súkromia neprimerané pomerom a narušenie vlastníckych práv žalobcov. Poukázala na to, že strešné okná na rodinnom dome sú vybudované v súlade s projektovou dokumentáciou, nie je z nich vidieť na susedný dvor, stavba je vzdialená 15 metrov od susednej nehnuteľnosti, čo je v súlade so stavebným zákonom. Okná sú nainštalované za účelom vetrania a zabezpečenia svetla, nie na pozorovanie susedov, či ich počúvanie, k čomu by mohlo dôjsť len po vyklonení sa z okna. K takémuto správaniu však nedošlo a ani nedôjde, pričom napríklad z dvora je počuť všetko, čo sa na susednom dvore deje. Vyslovila názor, že ak aj nie je vydané dodatočné stavebné povolenie, nemá to vplyv na posudzovanie zásahu do súkromia a vlastníckych práv žalobcov, súd nesprávne aplikoval ustanovenie § 127 Obč. zák. Posudzovanie projektovej dokumentácie je v kompetencii stavebného úradu. Ďalej žalovaná v odvolaní poukázala na to, že zásahy spojené s bežným užívaním nehnuteľnosti sú susedia povinní strpieť. Súd prvej inštancie vetranie a dosahovanie svetlosti obytnej plochy považoval nesprávne za obťažovanie žalobcov nad mieru primeranú pomerom a ohrozovanie výkonu práv žalobcov. Takýmto výkladom ustanovenia § 127 Obč. zák. sa ona ako užívateľka a vlastníčka nehnuteľnosti dostala do pozície menejcenného občana. Podľa tohto výkladu ten vlastník, ktorý si v obytnej zóne zadovážil ako posledný nehnuteľnosť, sa musí prispôbiť všetkým susedom naokolo. Vetranie a dosahovanie svetlosti v rodinnom dome sú bežné zásahy spojené s užívaním nehnuteľnosti, ktoré sú susedia povinní strpieť. Takáto činnosť sa nedá považovať za neprimeranú. Aplikovanie § 127 Obč. zák., ako aj iných zákonov, nesmie byť na úkor alebo ako nevýhoda voči inej strane, pokiaľ na to nie sú vážne dôvody, čo v tomto prípade nie je splnené. Z uvedených dôvodov žalovaná žiadala zmeniť výrok I. rozsudku a priznať trovy prvostupňového a odvolacieho konania.

4. Žalobcovia v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovanej žiadali napadnutý rozsudok v celom rozsahu potvrdiť. Uviedli, že žalovaná stavbu realizovala bez stavebného povolenia a pokračovala v nej aj napriek zákazu uloženému stavebným úradom. Poukázali tiež na to, že VZN obce nedoporučuje použitie strešných okien a osadenie troch podkrovných okien na jednu stranu, je hrubým porušením tohto nariadenia. Súd pri skúmaní porušovania práva na súkromie posudzuje konkrétnu situáciu vzhľadom na miestne pomery a pomery účastníkov konania, čo je v zásade prísnejšie ako normy stavebného práva. Súd vykonal ohliadku na mieste samom a

presvedčil sa o tom, aké sú konkrétne pomery účastníkov konania a tiež o tom, akým spôsobom zasahuje žalovaná pri užívaní predmetných okien do práv žalobcov.

5. Žalovaná v písomnom vyjadrení k vyjadreniu žalobcov zotrvala na podanom odvolaní a jeho dôvodoch s tým, že súd nesprávne aplikoval ustanovenie § 127 Obč. zák. Argumentáciu žalobcov o porušení stavebného zákona podľa jej názoru nie je možné akceptovať, pretože podľa jej názoru stavebné povolenie ako také nemá vplyv na rušenie susedov. Dodatočné stavebné povolenie je legitímny spôsob legalizácie stavieb, využívaný bežne. Ona nehnuteľnosti zakúpila v roku 2019 a stavebné povolenie jej doposiaľ nebolo vydané z dôvodu neustálych námietok žalobcov. Ona tiež mohla považovať za narušenie súkromia a zásah do jej vlastníckych práv skutočnosť, že susedove stavby (časť z nich), boli zrealizované bez stavebného povolenia. Je pravdou, že súd vykonal ohliadku, ale nebral do úvahy iné spôsoby riešenia, ktoré by mohli byť menej nákladné. Uviedla, že v prípade odstránenia strešných okien a ich presunutia na jednu stranu rodinného domu, by došlo k narušeniu statiky domu.

6. Žalobcovia v reakcii na vyjadrenie žalovanej zotrvali na svojich prednesoch, uviedli, že žalovaná nehnuteľnosť kúpila v roku 2019 a ich stavby boli zrealizované ešte predtým, čiže ona vedela, akú nehnuteľnosť a v akom stave kupuje. Pokiaľ poukazuje na náklady na odstránenie strešných okien, tieto si zapríčinila žalovaná sama, keď porušila stavebný zákon a pokiaľ argumentuje napríklad narušením statiky domu, ide o skutočnosť, na ktorú doposiaľ nepoukazovala.

7. Krajský súd ako súd odvolací po zistení, že odvolanie podala v zákonnej lehote (§ 362 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), vec preskúmal na základe dôvodov v odvolaní žalovanej (§ 380 ods. 1 CSP), v rozsahu definovanom ustanovením § 379 písm. a) CSP a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku a vo výrokoch závislých (trovy konania) zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa § 389 ods. 1 písm. b) v spojení s § 391 ods. 1 CSP.

8. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch, v ktorých súd zaviazal žalovanú odstrániť presah strešnej roviny rodinného domu číslo 171 a v zamietajúcej časti, odvolaním napadnutý nebol, a preto tieto výroky, t. j. výrok II. a III. rozsudku ostali právoplatné a týmto rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknuté.

9. Žalovaná odvolaním napadla rozsudok súdu prvej inštancie v časti, v ktorej ju súd zaviazal zdržať sa zásahov do súkromia a vlastníckeho práva žalobcov umiestnením okien na rodinnom dome žalovanej, orientovaných smerom k pozemku žalobcov a zároveň jej uložil povinnosť stav tomu nezodpovedajúci napraviť odstránením okien. Z obsahu odvolania žalovanej je zrejmé, že rozsudok napadla z dôvodov uvedených v ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP, t. j. z dôvodu, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

10. Podstata odvolacieho dôvodu vyplývajúceho z ust. § 365 ods. 1 písm. f) CSP (súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) spočíva v nesprávnom postupe súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov dokazovania, dôsledkom čoho je, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplynuli, alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané, alebo vyplynuli z prednesov účastníkov. Nesprávne skutkové zistenia môžu byť aj výsledkom logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov.

11. Právnym posúdením v zmysle odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo, ak síce aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

12. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní vychádzal zo zisteného skutkového stavu, keď bolo preukázané, že strany sporu sú susedia, na pozemkoch majú postavené rodinné domy a žalovaná bez stavebného povolenia robila úpravy na dome, pričom na strechu rodinného domu, smerom k pozemku žalobcov, umiestnila 3 strešné okná, s čím žalobcovia nesúhlasia. Žalobcovia oznámili konanie žalovanej a

prestavbu rodinného domu, svoj nesúhlas s vybudovaním strešných okien smerom k ich rodinnému domu a dvoru stavebnému úradu, na ktorom sa v súčasnosti vedie stavebné konanie o dodatočné povolenie stavby. Žalobcovia, ako vlastníci susedných nehnuteľností, podali námietky proti dodatočnému povoleniu stavby a stavebný úrad konanie prerušil, keď najskôr žalobcov odkázal na podanie žaloby na súd. Konanie o dodatočné povolenie stavby je na stavebnom úrade prerušené do právoplatného rozhodnutia súdu v tejto prejednávanej veci. Uvedený skutkový stav je medzi účastníkmi konania nesporný.

13. Spornou skutočnosťou v konaní je, či umiestnením strešných okien na rodinnom dome žalovanej smerom do dvora žalobcov došlo k narušeniu súkromia a vlastníckych práv žalobcov. Žalobcovia tvrdia, že došlo k narušeniu ich súkromia tým, že žalovaná môže vidieť a počuť, čo sa deje u nich na dvore. Žalovaná sa zas bráni tým, že to, čo sa hovorí na dvore u žalobcov, možno počuť nielen cez okná, ale je to počuť aj na jej dvore, a ak by chcela vidieť na dvor žalobcov cez strešné okná, musela by sa vykláňať, pričom ona okná osadila z dôvodu presvetlenia podkrovných miestností a z dôvodu vetrania, nie preto, aby počúvala susedov a videla na ich dvor.

14. Súd prvej inštancie vykonal obhliadku na mieste samom, vyhotovil na nej fotodokumentáciu a zápisnicu a zistil, že na II. podlaží rodinného domu žalovanej sú umiestnené strešné okná v dvoch obytných miestnostiach a v kúpeľni, ktoré smerujú nielen do dvora žalobcov, ale i do dvora žalovanej a na cestu, pričom v rozsudku v bode 23. konštatoval, že zo strešných okien nie je vidieť priamo na dvor, avšak pri nazretí do okna vidno veľkú časť dvora žalobcov.

15. Na základe vyššie uvedeného skutkového stavu súd prvej inštancie vec právne posudzoval, pričom poukázal na § 11 Obč. zák. a následne uviedol, že predmetom konania je aj narušenie súkromia žalobcov pohľadom a počúvaním, t. j. otázka tzv. susedských vzťahov, ktorých úprava je obsiahnutá v § 127 Obč. zák. Z uvedeného nie je zrejmé, podľa ktorého zákonného ustanovenia súd vec právne posúdil, či dospel k záveru, že osadením strešných okien došlo k narušeniu súkromia žalobcov, a preto podľa § 13 ods. 1 Obč. zák. zaviazal žalovanú strešné okná, smerujúce do dvora žalobcov odstrániť alebo vychádzať z ustanovenia § 127 Obč. zák., ktorý upravuje susedské vzťahy, ktoré vznikajú medzi vlastníckymi susednými nehnuteľnosťami. Pokiaľ súd prvej inštancie vychádzal z ustanovenia § 127 Obč. zák., ako sa domnieva žalovaná vzhľadom k námietkam v odvolaní, je potrebné uviesť, že v zmysle súdnej judikatúry je ustálené, že oprávnený, dožadujúci sa súdnej ochrany, sa môže dovolávať iba uloženia povinnosti vlastníkovi veci, aby sa zdržal neoprávnených zásahov - presne vymedzeného rušenia, nie však povinnosti niečo konať. Rušiteľ po vydaní súdneho rozhodnutia, ktorým sa mu ukladá povinnosť zdržať sa konkrétneho obťažovania alebo ohrozovania výkonu práv žalobcu, si má sám zvoliť opatrenie, ktorým odstráni vzniknutý závadný stav.

16. Súd prvej inštancie v napadnutom výroku uložil žalovanej povinnosť zdržať sa zásahov do súkromia a vlastníckeho práva žalobcov umiestnením okien na rodinnom dome žalovanej smerujúcich k pozemku žalobcov. Z uvedeného vyplýva, že umiestnenie okien na rodinnom dome žalovanej súd považuje za zásah do súkromia a vlastníckeho práva žalobcov, pričom z odôvodnenia rozsudku vôbec nevyplýva, ako touto činnosťou - umiestnením okien (nakolko okná sa tam už nachádzajú) došlo k narušeniu súkromia žalobcov a už vôbec nie, ako došlo k narušeniu ich vlastníckych práv, keďže okná sú na rodinnom dome žalovanej, nezasahujú na pozemok žalobcov a samotní žalobcovia za narušenie ich súkromia považujú možnosť nazerania na dvor a počúvania rozhovorov na dvore. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že pre súd bola rozhodujúca skutočnosť, že žalovaná okná umiestnila na svojom rodinnom dome bez stavebného povolenia a bez súhlasu susedov - žalobcov. K uvedenému je potrebné uviesť, že pokiaľ žalovaná konala bez stavebného povolenia, je vecou orgánov verejnej správy, v danom prípade stavebného úradu, aké dôsledky z toho vyvodí. Stavebný zákon dáva možnosť legalizovať takúto stavbu bez stavebného povolenia a v danom prípade už aj prebieha konanie o dodatočné povolenie stavby. Toto konanie je v súčasnosti prerušené na základe rozhodnutia H. I. J. C. zo dňa 15.06.2022, do právoplatného rozhodnutia súdu o žalobe žalobcov (č. I. 69 spisu).

17. Pokiaľ súd prvej inštancie mal za to, že nárok žalobcov vyplýva z ust. § 127 Obč. zák., bol povinný jednoznačne uviesť, akými imisiami žalovaná vážne ohrozuje výkon práv žalobcov. V takomto prípade musí sa vypoariadať s tým, či toto obťažovanie je nad mieru primeranú pomerom a či vážne ohrozuje výkon práv žalobcov. Základnými zásadami pri riešení susedských vzťahov sú dobré mravy a

zákaz zneužitia subjektívnych práv. Vzájomné konanie medzi susedmi nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi a nikto nemôže zneužívať svoje subjektívne práva na úkor iného, ochrana práv vlastníka jednej veci nesmie byť v nepomere ku spravodlivej ochrane práv vlastníka druhej veci. Vlastníci susediacich nehnuteľností majú vzájomne rovnaké postavenie. Je potrebné si uvedomiť, že od susedov sa síce môžeme oddeliť vizuálne, ale nikdy nie úplne zvukovo a priestorovo. Odvolací súd poukazuje na rozhodnutie NS sp. zn. 22Cdo/3778/2015, v ktorom najvyšší súd vyslovil právny názor, že samotná existencia stavby, resp. okien v nej umiestnených, nie je imisiou. Imisiou je však napríklad tieň, ktorý takáto stavba vytvára. V zmysle súdnej judikatúry je možné považovať obťažovanie pohľadom za imisiu len v mimoriadnom prípade, a to pokiaľ je sústavne a zvlášť závažným spôsobom narušované súkromie vlastníka susednej nehnuteľnosti; spravidla ide o zneužívanie vlastníckeho práva na nahliadanie do susednej nehnuteľnosti (NS ČR 22Cdo/1150/99, 22Cdo/1629/99).

18. V prejednávanej veci zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie a tiež zo žaloby žalobcov vyplýva, že žalobcovia sa obávajú obťažovania výhľadom žalovanej zo strešných okien na ich dvor, teda namietajú budúce imisie a túto námietku vzniesli aj v stavebnom konaní. Je pravdou, že ide o občianskoprávnu námietku, avšak vyporiadanie sa s ňou neprekračuje právomoc stavebného úradu a ten je preto povinný o nej rozhodnúť v stavebnom konaní. Pokiaľ sa týka ďalších občianskoprávnych námietok vznesených žalobcami v stavebnom konaní, ktoré vyplývajú z ich vlastníckych práv, o týchto bolo právoplatne rozhodnuté súdom prvej inštancie v napadnutom rozsudku, keďže odvolanie voči výroku II. a III. rozsudku nebolo podané.

19. Právo na súkromie patrí medzi osobnostné práva, ktoré sú upravené v občianskom zákone pod názvom Ochrana osobnosti v §§ 11 až 16. Ochrana práva na súkromie zahŕňa širokú ochranu intímnej sféry, vnútorného, myšlienkového či citového života človeka, jeho život v rodine, či vo vzťahu k inej osobe. Zákon neposkytuje ochranu proti akémukoľvek zásahu, ale len proti takému zásahu, ktorý je neoprávnený. Zároveň takýto neoprávnený zásah musí byť spôsobilý prívodiť ujmu na osobnosti fyzickej osoby z hľadiska jej postavenia v spoločnosti.

20. Súd prvej inštancie za neoprávnený zásah do súkromia považoval umiestnenie strešných okien na rodinnom dome žalovanej, smerujúcich do dvora žalobcov. S uvedeným právnym posúdením sa odvolací súd nestotožňuje, nakoľko samotné umiestnenie okien v žiadnom prípade nemohlo zasiahnuť do práv žalobcov a prívodiť im ujmu, ale toto môže nastať až následnou činnosťou žalovanej – počúvaním rozhovorov na dvore žalobcov a šírením ich obsahu, nazeraním na dianie sa na dvore žalobcov a následným šírením toho, čo sa u nich deje a pod. Podľa názoru odvolacieho súdu teda k zásahu do súkromia žalobcov by došlo až vtedy, ak by žalovaná strešné okná využívala k tomu, aby získavala informácie o rodinnom živote žalobcov a tieto by následne napríklad rozširovala. O porušenie práva na ochranu súkromia ide v prípade neoprávneného získavania vedomostí a poznatkov o súkromí fyzickej osoby a tiež v prípade neoprávneného rozširovania týchto poznatkov a vedomostí. V konaní pred súdom prvej inštancie však neboli predložené žiadne dôkazy o takomto správaní žalovanej. Samotní žalobcovia v žalobe uvádzajú ohrozenie ich súkromia možnosťou počúvania a nazerania do ich súkromia, pričom v žalobe ani v priebehu konania nepredložili žiadny dôkaz o tom, že žalovaná sa správa spôsobom, ktorý zasahuje do ich súkromia. Skutočnosť, že žalovaná umiestnila strešné okná a robila prestavbu rodinného domu bez stavebného povolenia, musí byť riešená v správnom konaní. Je v právomoci orgánu verejnej správy, aby rozhodol o dodatočnom povolení stavby (ak k tomu sú splnené zákonom splnené podmienky), prípadne, aby uložil žalovanej sankciu za jej nepovolenú činnosť. V tomto správnom konaní musí stavebný úrad posudzovať umiestnenie okien a musí sa vyporiadať i s dôvodnosťou námietky žalobcov proti ich umiestneniu smerom k ich nehnuteľnosti.

21. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku I. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Úlohou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní bude s poukazom na zistený skutkový stav vyhodnotiť dôkazy podľa § 191 CSP a vec opätovne právne posúdiť, pričom z rozhodnutia musí byť jednoznačné, či vec posudzoval podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, teda či správaním žalovanej došlo k zásahu do súkromia žalobcov, ktorým je potrebné poskytnúť ochranu alebo či vec posúdil podľa § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka, t. j. či na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že v prejednávanej veci došlo k porušeniu susedských vzťahov. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie následne náležite odôvodní.

22. Odvolací súd zároveň podľa § 379 písm. a) CSP zrušil aj výroky závislé od rozhodnutia vo veci samej, t. j. výroky o trovách konania účastníkov a štátu, keďže od rozhodnutia vo veci samej závisí posúdenie úspechu účastníkov v konaní. Odvolací súd dáva do pozornosti súdu prvej inštancie, že nesprávne o trovách konania účastníkov rozhodoval dvomi výrokmi, t. j. výrokom v časti ochrany súkromia a výrokom v časti ochrany vlastníckeho práva (negatívna žaloba).

23. V sporových konaniach sa vo vzťahu k náhrade trov konania uplatňuje zásada úspechu, čo znamená, že strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov konania proti strane, ktorá bola neúspešná. NS SR vo svojom rozhodnutí sp. zn. 7 Cdo/339/2021 zo dňa 31.01. 2022 poukázal na to, že ustanovenie § 255 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP ukladá súdu povinnosť rozhodnúť o nároku na náhradu trov konania jedným výrokom, ktorým sa konanie končí, a to ako o celku, pri zohľadnení pomeru úspechu. Z uvedeného vyplýva, že súd má povinnosť o nároku na náhradu trov konania, aj v prípade kumulácie viacerých nárokov, rozhodnúť jedným výrokom.

24. V ďalšom konaní je právny názor odvolacieho súdu pre súd prvej inštancie záväzný (§ 391 ods. 2 CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).